

Asia: VN/1051/2020

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Yleiset huomiot

Yleiset huomiot mietinnöstä

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu kantanaan seuraavaa:

Kaupan liiton jäsenet pitävät tärkeänä, että ehdotetut pykälät sovitetaan mahdollisimman hyvin olemassa olevaan kuluttajansuojasääntelyyn, vaikka direktiivitekstit poikkeavat terminologialtaan ja logiikaltaan kansallisesta sääntelystä. Myös käytettyjen käsitteiden eroon tavaroita ja digitaalisia sisältöjä ja palveluita käsittelevissä luvuissa on kiinnitetty huomiota. Tärkeätä olisi, että rajanveto yhtäältä tavarankauppaa ja toisaalta digitaalisia sisältöjä ja palveluita koskevien kuluttajansuojalain lukujen välillä tehdään mahdollisimman yksiselitteiseksi.

Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Huomiot tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Muun muassa sisämarkkinoiden ja yritysten kilpailukyvyn näkökulmasta olisi perusteltua viedä kuluttajansuojasääntelyä asteittain lähemmäs eurooppalaista tasoa jättämällä käyttämättä jäsenvaltio-optioita. Toisaalta on hyvä, että kuluttajan velvollisuus reklamoida tavarantoimen virheestä kohtuullisessa ajassa säilyy laissa. Yritykset ovat toivoneet, että direktiivissä säädettyä mahdollisuutta soveltaa käytettyjen tavaroiden kaupassa lyhennettyä virhevastuuaikaa käytettäisiin Suomessa. Tämä lisäisi myyjien kiinnostusta käytettyjen tavaroiden kauppaan ja näin vauhdittaisi kiertotaloutta.

Kaupan liiton jäsenet ovat nostaneet laajasti esille haasteet, joita voi liittyä niin 12 kuukauden mittaiseen virheolettamaan kuin kuluttajan vapauteen valita, oikaistaanko virhe korjaamalla vai korvaamalla virheellinen tavara uudella. Jälkimmäiseen liittyy lukuisia ongelmia mm. kestävän kulutuksen näkökulmasta, koska myyjällä on pääsääntöisesti parempi käsitys siitä, onko tavara kannattavaa korjata vai vaihtaa.

Mietinnön jaksossa 4.1.1 (alaotsikko ”Kauppalaian säännösten soveltaminen kuluttajasuhteissa”) on arvioitu eri vaihtoehtoja kuluttajansuojalain 5 luvun 29 §:ään sisältyvän viittaussäännöksen muuttamiseksi. Lausunnonantaja pyydetään ottamaan mahdollisuuksien mukaan kantaa mietinnössä esitettyihin vaihtoehtoihin A–D ja siihen, mikä esitetyistä vaihtoehtoista olisi kannatettavin.

Kaupan liitto pitää lakiluonnokseen näkyviin kirjattua vaihtoehtoa B toimivana ja perusteltuna.

Digisopimusdirektiivin täytäntöönpano

Huomiot digisopimusdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Ratkaisu, jonka mukaan tavaroiden ja digitaalisten sisältöjen ja palveluiden virhevastuuajoja esitetään yhdenmukaisiksi, kerää huomattavasti kritiikkiä. Jälkimmäisten osalta myös tavaroista poikkeava, kiinteä virhevastuuajo olisi mahdollinen ja perusteltu. Jos kyseessä on pitkäkestoinen sopimus, sen voimassa ollessa sisällön tai palvelun tulee joka tapauksessa olla virheetön. Toisaalta kertaluonteisesti toimitettavassa digitaalisessa materiaalissa olevan virheen voidaan olettaa pääsääntöisesti tulevan ilmi jo varhaisessa vaiheessa sitä käytettäessä.

Digitaalisen sisällön tai palvelun oletettuun käyttöikään kytketty virhevastuuajo voi aiheuttaa sisällön tai palvelun myyneelle elinkeinonharjoittajalle kohtuuttomia ongelmia ja kustannuksia tilanteissa, joissa sisältö tai palvelu ei ole enää saatavilla tai siihen ei toimiteta päivityksiä sisällön tai palvelun tarjoajan tai tuottajan puolesta.

Vaikutusten arviointi

Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein? Onko uudistuksella näkemyksenne mukaan huomionarvoisia vaikutuksia, joita ei ole tuotu mietinnössä esiin?

Tarkat arviot lain vaikutuksista, kuten suorista ja epäsuorista kustannuksista, olisivat yritysten näkökulmasta tarpeellisia, mutta kustannusten arviointi on osoittautunut haasteelliseksi myös yritystasolla. Kaupan liitto toivoo, että arvioita uudistuksen taloudellisista ja muista vaikutuksista tarkennettaisiin esimerkiksi vastaavia uudistuksia koskevien selvitysten tai tutkimusten pohjalta.

Muut huomiot

Muut huomiot mietinnöstä

Kaupan liiton jäsenet ovat sitä mieltä, että ehdotettu voimaantuloaikataulu voi muodostua yrityksille huomattavan haastavaksi. Kohtuullista olisi varata muutosten tekemiselle aikaa muutamia kuukausia.

Lakien vahvistamisen ja soveltamisen alkamisen välissä yritysten täytyy voida sopeuttaa toimintansa sekä sopimus pohjansa, takuehtonsa ja muut kuluttajille suunnatut materiaalit. Vaikka muutosten toteuttamiseen voidaan varautua, niitä ei voida tehdä ennen kuin kansallisten säännösten tarkka sisältö on tiedossa. Jäsenet ovat tuoneet esille, että esimerkiksi erilaisten tuotepakkausten ja takuutodistusten yhteensovittaminen voi viedä mietinnössä arvioitua enemmän aikaa.

Kallio Ilari
Kaupan liitto ry